

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 6

SAYI : 64

NİSAN 1967

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Genel Kurul nöbet değiştirirken	3
Cumhurbaşkanımız Cevdet Sunay Türk Standardları Enstitüsünü ziyaret etti	4 - 5
TSE haberleri	6 -11
Türk Standardlarının uy gulanması hakkında tüzükte denetleme genel esasları	12
TSE salonlarında	13
Gomalak standardı	14-15
Beyaz yün keçeler standardı	16-17
Venezuela endüstri standardları komisyonu	19
Standard dünyasından haberler	20-21
Summary of Contents ...	24-26
ISO ile ilgili broşür ...	27-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Nisan 1967 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay TSE'nü ziyaret etmişler ve ilgililerden çalışmalar hakkında bilgi almışlardır. Laboratuvarlar hakkında verilen bilgilerle de yakından ilgilenen Cumhurbaşkanımızın ziyareti ile ilgili fotoğrafları ve izlenimleri 4. ve 5 inci sayfalarımızda okuyucularımıza veriyoruz.

Ay içinde, yeni Ticaret Bakanı Ahmet Türkel de TSE'yi ziyaret etmiş, çalışmalarını izlemiş ve takdirlerini bildirmiştir. Sayın Türker'in ziyareti izlenimlerini de ayrı bir sayfada bulacaksınız.

Mayıs ayı içinde toplanacak Genel Kurul hazırlıkları TSE'de sona erdirilmiştir. Yeni Genel Kurul dolayısıyla Başyazarımızın ilginç bir yazısını okurlarımız için sayfalarımızda bulacaklardır.

Gülyağı ve tütün konularında yurdun üretim bölgelerinden gelen ilgili ve yetkililerinin katılmasıyla toplantılar yapılmış ve olumlu sonuçlara varılmıştır. Bu iki maddenin standardı konusunda böylece ileri bir adım atılmıştır.

Türk Standardlarının uygulanması hakkında Tüzük ile ilgili yorum yazısının ikincisini de iç sayfalarımızda sunuyoruz.

STANDARD

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYİDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

AYGAZ

AYGAZ BAYİNE MÜRACAATINIZ
VEYA
MERKEZİMİZDEKİ

471130

471131-471132

NUMARALARA BİR TELEFON ETMENİZ KAFİDİR

KİSMET

Standard — 40

GENEL KURUL NÖBET DEĞİŞTİRİRKEN

Faruk A. SÜNER

Türk Standardları Enstitüsü VII nci Genel Kurulu Mayıs ayının onbeşinci günü Ankara'da toplanıyor. Her yıl bilimsel, resmî ve özel sektörün standardla ilgili kuruluşlarının seçkin temsilcilerini bir araya getiren bu olay, memleket ekonomisinin kalkınmasında temel dâvalardan biri olan bu konunun gelişmesinde en büyük destek olmaktadır.

132 sayılı Kanuna göre, TSE Genel Kuruluna üyeler, üçer yıllık dönemler için seçilmektedir. 1967 Mayısında eski dönem üyeleri sürelerini doldurmakta ve yerlerini yenilerine bırakmaktadırlar. Bu bakımdan iki hafta sonra Ankara'da yapılacak toplantıya katılacak yeni üyeler, TSE'nin çalışmalarına üç yıl katılarak ışık tutacaklar ve TSE'nin yeni başarılar elde etmesinde görev ve varılacak şerefli sonuçlardan pay almış olacaklardır. Geçen üç yıllık dönemin Genel Kurulu, yeni bina ve tesislerine kavuşan TSE'nin gelişmesinde, varlıklarının tamamlanmasında, millî ve milletlerarası alanlarda bu kuruluşun tanınmasında ve prestij kazanmasında ve 500 den fazla «Türk Standardı» hazırlanmasında övünülecek değerli hizmetler yapmış bulunmaktadır.

Enstitüyü son günlerde şerefliendiren Sayın Cumhurbaşkanımız Cevdet Sunay başta olmak üzere standardla ilgili Bakanlarımızın ve yabancı devletlerin yetkililerinden TSE'yi ziyaret edenlerin —Bu dergide zaman zaman yayınlanan— övgü dolu izlenimleri, 1954'denberi Genel Kurullarda çalışan değerli üyelerin ve bilhassa üç yılını dolduran son Genel Kurulun ortaya koyduğu gözle görülür, elle tutulur halde açık olarak meydanda bulunan eserlerinden ileri gelmektedir.

Bu bakımdan bugüne kadar TSE'nin en yetkili organı olan Genel Kurullarında görev alan bütün arkadaşlarımıza açıkça teşekkür etmeği ve varılan bu başarılı sonuçtan ötürü kutlamayı, zevkli bir ödev saymaktayız. Bu günlerde, yeni bir üç yıl için nöbete giren TSE Genel Kurulunu da bir çok görevler beklemektedir. Bundan öncekilerin kurma, tamamlama ve

geliştirme gibi değerli hizmetlerine, aynı yolda yeni başarı halkaları eklerken, bu Kurulun, Enstitü çalışmalarından yurdumuzu daha geniş bir ölçüde ve alanda faydalandıracağı şüphesizdir. Bunun için de girişeceği gayretlerin başlıcaları : TSE Laboratuvarlarını tamamlamak, geliştirmek ve tüm olarak işletilmelerini sağlamak, yurt içinde resmî ve özel sektörle kurulan temas ve işbirliğini özlenen seviyelere çıkarmak, milletlerarası kuruluşlarla başlanan ortak çalışmaları artırmak ve sıklaştırmak, TSE etrafında toplanan aydınlarımızın sayısını çoğaltmak ve böylece standard hazırlama verimini miktar ve vasıf bakımlarından yükseltmek, kısaca sürekli bir tempo ile gelişen bu faydalı kuruluşun amaçlarına hızla erişmesini sağlamaktır.

Yeni Genel Kurul'un üzerinde önemle durması gereken ve duracağına inanılan konulardan birincisi TSE'nin çok mükemmel bulunan laboratuvarlarını tüm çalışma imkânına kavuşturmasıdır. Gelir kaynaklarının sınırlı bulunması ve yıllık gelirlerin aynı seviyede kalması yüzünden gereken nakdî imkâna erişilememiş ve laboratuvarlardan gereği kadar faydalanma yoluna gidilememiştir. Bu durum, TSE hizmetlerinin önceden plânlanan şekilde ve ölçüde yapılmasını kösteklemektedir. Bilindiği üzere, TSE laboratuvarları bir yandan standardların hazırlanmasında yardımcı olacak, öte yandan da «standardlara uygunluk markası» uygulamalarında görev alacaktır. Üçüncü olarak da Hükümet kontrolleri sonunda alınan nünunelerin tahlilinde hakem rolü oynayacaktır. Fakat, üzülmek gerek ki, bu çok mükemmel laboratuvardan bugün için sağlanan verim pek azdır. Yeni Genel Kurul bu konuya ışık tutar ve hal çaresi de bulursa unutulamayacak bir görev yapmış olacaktır.

TSE'nin işbaşına gelen yeni Genel Kurulunu saygıyla selâmlar ve üstün başarılar dileriz.

Cumhurbaşkanımız TSE binaları ve tesisleri hakkında maket üzerinde bilgi alırken

CUMHURBAŞKANIMIZ CEVDET SUNAY TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'NÜ ZİYARET ETTİ

Sayın Cumhurbaşkanımız Cevdet Sunay 25 Nisan Salı günü saat 9.00 da Türk Standardları Enstitüsünü ziyaret etmiştir.

Sunay, Enstitü kuruluş ve çalışmaları ve Dergimiz hakkında verilen izahatı dinliyorlar

Enstitüye gelişlerinde Yöretim Kurulu Başkanı Faruk Sünter tarafından karşılanan değerli misafirimize TSE Yönetim Kurulu'ndan Kâzım Turgay, Fasih Atam, TSE Genel Sekreteri Velid İserdiyar ve Başmüşavir İbrahim Kutlutan ve diğer ilgililer takdim olunmuş ve hep beraber Başkanlık odasına gidilerek, önceden plânlandığı üzere bir brifing yapılmıştır.

Bu brifingte Devlet Bakanı Seyfi Öztürk, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Cihat Alpan, Ankara Valisi Celâlettin Coşkun, Ankara Merkez Kumandanı Tümgeneral Sabri Koçak ile TSE yetkilileri hazır bulunmuşlardır.

Sayın Cumhurbaşkanımıza Enstitü kuruluş şeması, standartların hazırlanmasında tutulan yolu belirten şema, şimdiye kadar yapılan standartları gösteren katalog, 1966 - 1967 döneminde hazırlık gruplarındaki çalışmaların gelişmesini ortaya koyan, özel olarak hazırlanan grafikler arz olunmuş ve Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter

ter tarafındar, Dünyada ve Türkiye'de Standardizasyonun doğuşu ve gelişmesi, TSE'nin kuruluşu ve kuruluşundan bu yana yaptığı görevler ve yurt içinde ve milletlerarası alanda yaptığı çalışmalar etrafında bilgi verilmiştir. Bu arada dergimizi de irceleyen Sayın Cumhurbaşkanımız memnurluklarını belirtmişler ve kendilerinin de aboneler arasına konulmasını emretmek suretile bizleri taltif etmişlerdir.

Bina ve Tesisler hakkında da sualler soran Sayın Cevdet Sunay'a, Enstitü sitesinin maketi üzerinde gerekli açıklamalar yapılmış ve Sayın Cumhurbaşkanı, kısa zamanda memleketi kazandırılmış bulunan bu tesislerin kuruluşunda hizmeti geçenleri takdir buyurmuşlardır.

Brifing'in sonunda Cumhurbaşkanımız İdare Servislerini, Hazırlık Grubu toplantı odalarını, Elektrik, Tekstil, Teknoloji, Kimya ve İnşaat Laboratuvarlarını ircelemiştir. Elektrik laboratuvarında yapılmakta olan bir kablo deneyini izlemişler ve bilhassa birçok makinelerin Türk Mühendislerinin plânlarına göre memleketimizde yapılmış olmalarını takdir ederek memnurluklarını belirtmişlerdir. Tekstil laboratuvarında elektronik esasla çalışan ve çekme - kopma deneylerini yapan makinayla bir deney yaptırılmışlar ve en ince bir kıldan 5 tonluk bir halata kadar netice alan bu makine ile de yakından ilgilenmişlerdir.

Kararlaştırılmış bulunan bir saatlik süre yerine, iki saate yakın zamanlarını TSE incelemesine ayıran Cumhurbaşkanımız, Enstitü Şeref Defterine aşağıdaki izlenimlerini yazmışlardır.

«Türk Standardları Enstitüsünü ilk defa gördüm. Açıklamalarını dikkatle dinledim. Tesislerini gezdim. Yurdumuzda büyük ve medeni bir ihtiyacı cevaplandıracak olan bu müessesenin gayretlerinin, vatandaşlarımızca gereken dikkat ve anlayış ile karşılanarak uygulanmasını dilerim. Burada çalışan bütün personele teşekkürlerimi bildiririm.»

Cumhurbaşkanımız Enstitü tesislerini gezerlerken

Sunay laboratuvarlarda (Tekstil laboratuvarında)

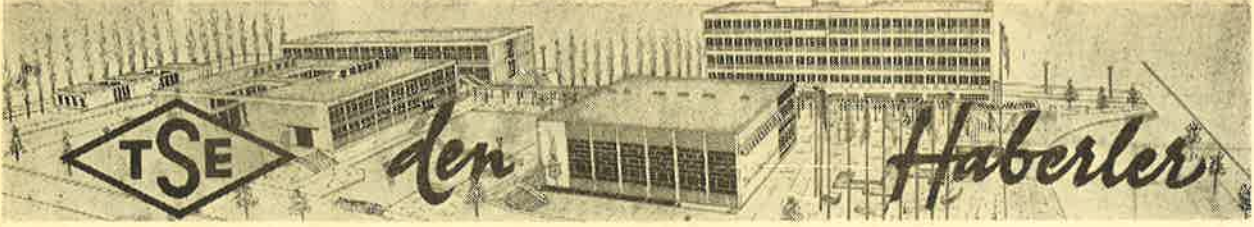
Kimya laboratuvarında

İnşaat laboratuvarında

Elektrik laboratuvarında

TSE VII. Genel Kurul'u 15 Mayıs'ta Toplanıyor

TSE'nin VII. Genel Kurul'u 15 Mayıs 1967 Pazartesi günü saat 10.00 da TSE Toplantı salonlarında yapılacaktır.

Bu Genel Kurul üç yıllık görev süresini bitirmiş olan eski Genel Kurul'dan görevini devralmaktadır.

Önümüzdeki üç yıl içerisindeki TSE çalışmalarına ışık tutacak olan VII. Genel Kurul'un gündeminde aşağıdaki konular bulunmaktadır.

Gündem :

- 1 — TSE Yönetim Kurulu Başkanı tarafından toplantının açılması,
- 2 — Genel Kurul'a bir Başkan ve iki Başkan Vekili seçimi,
- 3 — Gündemin 10. maddesini inceleyecek bir komisyon seçimi,
- 4 — Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu, Mali Rapor ve Denetleme Kurulu Raporunun müzakeresi ve karara bağlanması, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulunun ibrası,
- 5 — TSE Personel Yönetmeliğinin tadili tasarısının görüşülmesi,
- 6 — Mevcut Hazırlık Gruplarına ilâveten Elektronik ve Metalürji Hazırlık Gruplarının kurulmasının Genel Kurulun tasvibine arzı,
- 7 — Hazırlık Grubu Başkanlarının seçimi,
- 8 — Teknik Kurula Genel Kurul temsilcilerinin seçimi,
- 9 — Yönetim Kuruluna iki asil, dört yedek üye seçimi,
- 10 — Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan Bütçe ve personel kadrosu ile bunun için Genel Kurulca görevlendirilen Komisyona ait Raporun müzakeresi ve karara bağlanması,
- 11 — Genel Kurula yeni üyeler alınmasına dair Yönetim Kurulu teklifinin görüşülmesi,
- 12 — Dişlek ve temenniler.

TSE Teknik Kurulu 35 yeni Türk standardı daha kabul etti

TSE Teknik Kurulu Nisan ayı içinde beş defa toplanıp gündemdeki konuları tartışmış ve 35 yeni Türk Standardını kabul etmiştir.

A — Teknik Kurul Nisan ayı içinde ilk defa 5.4.1967 tarihinde toplanmış ve gündeminde yer alan konulardan,

- Radyo ve Televizyon için alıcı anten tesisleri,
- Çelik özlü alüminyum iletkenler,
- Külçe kalay,
- Tesviyeci kesikleri,
- Beyaz yün keçeleri,

standard tasarılarını kabul etmiştir.

B — 12 Nisan 1967 tarihinde yapılan toplantıda da gündemdeki tasarılarından,

- Buhar kazanları emniyet ventilleri,
- Demir cevherinden alınan numunelerin hazırlanması,
- Penceresiz banyo ve helâların motor gücüne ihtiyaç göstermeden havalandırılması esasları,

Türk Standardı olarak kabul olundu.

- C — 19 Nisan 1967 tarihinde
- Yapı elemanlarının boyutlandırılmasında alınacak yükler
- Kaynaklı çelik kalorifer kazanları,
- Demir ve Çelik parçalarının korozyona karşı fosfatlanması,
- Nervürlü çelik çubukların betonarme yapılarda kullanılma kuralları,
- Yarım devirli el su pompaları (kurbagaçık tulumba)
- Yataklar için kurşunlu bronz metaller
- Kayma yataklar için beyaz metaller,

tasarılarının Türk Standardı olarak kabulü kararlaştırıldı.

Ç — 24 Nisan 1967 tarihinde, gündemde kalan konular ele alınmış ve,

- Kâğıt yapraklarının genişliği (ISO/101),
- İşleme tâbi tutulmamış yazı ve baskı kâğıdı boyutlarının ve imal yönlerinin belirtilmesi (ISO/217),
- Yazı kâğıdı ve bazı baskılı kâğıtların hazır formları (ISO/216)
- Havagazı tesisatında kullanılan mustluklar,
- Terebentin esansı ve odundan çıkarılan terebentin yağları (ISO/412)

standard olarak kabul edilmiştir.

D — 26.4.1967 Tarihinde yapılan toplantıya ise

- Elektroteknikte Sembol Olarak Kullanılan Harfler
- Bilyalı ve Makaralı Yataklar İçin Ana Ölçüler (ISO/104)
- Gemi Yapımı için Hafif Metal Perçinler Anma Çapları, Perçin Delik Çapları ve Boşlukları (ISO/106)
- Gemi Yapımı İçin Hafif Metal Perçinler, Perçin Başları (ISO/107)
- Bilyalı ve Makaralı Yataklar Aksesuarlar (ISO/113)
- Düşey Millî Santrifüj Derinkuyu Su Pompaları,
- Kalorifer Tesisatında Kullanılan Su Dolaşım Pompaları,
- Sıvı, Gaz ve Buhar İçin Kullanılan Çelik Döküm Vanalar
- Buhar Kazanları Su Seviye Gösterge Camları
- Alkil Sülfat ve Alkil Aril Sülfonat Tipi Sentetik Deterjanlar
- Temper Döküm
- Yaprak Yay Lâmaları
- Şaraplar
- Şarap Muayene Metodları
- Kitre

Türk Standardı olarak kabul edilmiş, TS 34 Turunçgiller standardında yapılması teklif olunarak değişiklikler uygun bulunmuştur.

Böylece ay içinde kabul olunan standard sayısı 35 i bulmuştur.

Ticaret Bakanı A. Türkel elektrik laboratuvarında

TİCARET BAKANIMIZ AHMET TÜRKEL TSE'DE

Yeni Ticaret Bakanımız Ahmet Türkel 20.4.1967 günü TSE'ye gelecek incelemelerde bulunmuştur.

Parlamento'daki çalışmaları sırasında Türk Standardları Enstitüsü sorunlarına yakın ilgi gösteren ve her fırsatta standardizasyon çalışmalarını destekleyen Sayın Ahmet Türkel, TSE Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Sekreter'inden son gelişmeler hakkında bilgi almış ve toplantı halinde bulunan Kimya, Elektrik, İnşaat, Mühendislik Hizmetleri ve Makina Standard

Hazırlık Grupları üyeleriyle çalışmış ve tartışılan konular hakkında bilgi almıştır. Bakan bu arada yeniden düzenlenen ve bütün dünya standardlarını biraraya toplayarak ISO, IEC, OECD, ve Ortak Pazar milletlerarası standardları ile, yabancı ülkeler standardları arşivini incelemiş ve sırasıyla Elektrik, Tekstil, Organik ve Analitik Kimya, Teknoloji ve İnşaat laboratuvarlarını da ziyaret ederek ilgililerden yapılan işler ve gelişmeler için gerekli ihtiyaçları öğrenmiştir.

Enstitüden ayrılırken, bütün bu konular üzerinde gerekli işbirliği hususunu etraflıca ele almak üzere tekrar ve bu maksatla Enstitü'ye gelip çalışacağına vaadeden Ticaret Bakanımız bu arada izlenimlerini soran Dergimiz ilgililerine aşağıdaki beyanda bulunmuştur.

Ticaret Bakanı Yabancı Standardlar arşivinde

«Enstitünün başarılı çalışmalarını bizzat yerinde görüp müşahade ettiğim güzel neticeler beni bilhassa mütehasşis etti. Değerli emeği geçen Sayın Faruk Sünter'e ve değerli mesai arkadaşlarına tebriklerimi, bu hizmetleriyle yurda kattığı değerler yönünden şükran duygularımı belirtmek isterim».

kılıcın hakkı onu
yapanla kullanana
aittir

Herkes Akü yapar fakat mühim olan
onun tekniğidir

EAS
TUDOR

REKLAMCILIK

* Üstün tecrübeye dayanan EAS akülerini
kullanmakla aradaki farkı sizde anlayacaksınız
Sizi yanıltabilecek taklitlerinden sakınmanız
menfaatinizi sağlayacaktır.

**KİME SORARSANIZ SORUN
HERKEZ SİZE YİNE EAS DİYECEKTİR**

EAS - EBONİT ve AKÜMÜLATOR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ Yatacaık - Kartal Tel: 53 36 53 53 36 54

Reklamcılık — 1373 (41)

Toplantıdan bir görünüş

Tütün Standardı Hazırlık Çalışmaları İlerliyor

Memleketimizin ihracatında en önemli yeri tutar; tütünlerimizin standardlaştırılması konusu çeyrek yüzyıldanberi çeşitli zamanlarda ve çeşitli mercilerce ele alınmış fakat şimdiye kadar tam anlamile bir standard meydana getirilememiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından hazırlanıp T. B. M. M. ce kabul ediler; ve Tütün Ekim ve Ticaretini düzenliyen kanunlarda bu konunun kısmen ele alındığı görülmekte ise de bu hükümlerle bugünkü standard anlamına uygun bir istihsal, işleme ve satış düzeni kurmak mümkün olamamaktadır.

Bu eksiği gören Tarım ve Gümrük Tekel Bakanlıkları yeni tasarılar hazırlamışlarsa da, bu tasarıların kanunlaşması halinde de daha ileri bir safhaya geçmek kabil olsa bile, yire yıllardan beri özlenen gerçek bir standarda varılamıyacağı anlaşılmaktadır.

Halbuki tütün konusu, memleketimiz tarım ve ihracatı bakımından başta seçkin bir yer tutuğu kadar, milletlerarası tarım ve ticaretle de birinci sırada bir önem taşımaktadır. Bunun içirdirki daha 1951 yılında Amsterdam'da bir

Dünya Tütün Kongresi toplanmış ve ondan sonra da çeşitli teşebbüs ve toplantılar bunu izlemiştir.

Haber aldığımızı göre, soru zamanlarda ISO'da da milletlerarası bir Tütün Standardı yapmak hareketleri başlamış ve hatta Almanya bu işin sekreteryasına namzetliğini koymuştur.

Diğer taraftan, Türk Standardları Enstitüsü'de aynı sekreteryaya kerdini namzet görmekte ve bu bakımdan üç yıldanberi hazırlanmaktadır.

TSE böyle bir teşebbüse geçebilmek için temel şart olarak tütünlerimizin diğer maddelerde olduğu gibi, herşeyden önce bir Türk Standardının hazırlanıp ortaya konulması düşüncesinde olduğundan, bu konuda bir teknik komite kurmuş ve memleketimiz uzmanlarını gerek bu komitede ve gerekse meydana getirilen ilk tasarıların ircelemesinde görevlendirmiştir.

Tarım ve Tekel uzmanlarının çalışmaları ile hazırlanan son tasarı, tütüncüler birliklerinde tartışılmış ve varılan karşı görüşler Türkiye Tütüncüler Federasyonunda toplanarak biraraya getirilmiş ve böyle-

ce son tasarınn hazırlanması için gerekli ilk çalışmalar sonuçlanmıştı.

Bu soru tasarıyı Tekel, Tarım, Ticaret Bakanlığı tütün uzmanları, Federasyon yetkilileri ile beraber bir daha gözden geçirecekler ve varacakları son şekli TSE teknik kuruluna sunarak tütün hakkında da bir Türk Standardının kabulünü sağlayacaklardır.

Nisan ayı içinde bu maksatla TSE'de Federasyon Başkanı Haydar Aryal ve arkadaşları, Ticaret Bakanlığı tütün uzmanı Osman Besen, Ziraat Bankası tütün uzmanı Abdürrezak Tan Enstitü Başmüşaviri İbrahim Kutlutan, Yöretim Kurulu Başkanı Faruk Sünter'in riyasetinde toplanarak, şimdiye kadar yapılan çalışmaları, Meclisteki tasarıların durumunu, milletlerarası alanda bu yoldaki gelişmeleri ircelemler ve büyük toplantının biran önce yapılmasına karar vererek bunun programını ana hatlarını düzenlemişlerdir.

Bu arada toplantının süratle ve kısa zamanda soruca varılmasını sağlamak üzere bir alt komite de kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.

TSE Hazırlık Gruplarında

İNŞAAT :

- ★ «Kırdöküm Banyo ve Duş Tekneleri Standard tasarısı Teknik Kurul gündemindedir.
- ★ «Tablalı (aynalı) ve Camlı Kapılar», «Tabii Yapı Taşları», «Odun Maden Direkleri» ve «Harman ve Fırın (fabrika) Tuğlaları» tasarıları, gelen mütalâaların ışığında Hazırlık Grubu tarafından olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Çimerito Stabilize Kerpiç Bloklar» ve «Beton Agregaları Nümune Alma ve Deney Metodları» tasarıları yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

KİMYA :

- ★ «Susuz Sodyum Karbonat ve Çamaşır Sodası» tasarısı Teknik Kurul'a sunulmuştur.
- ★ «Süper Fosfat» ve «Trafik Yol Çizgileri Boyası» tasarılarının, Hazırlık Grubunda olgunlaştırma çalışmalarına devam olunmaktadır.

LÂBORATUVAR :

- ★ «Ayarlı Çözeltilerin Hazırlanması» ve «Standard Çözeltilerin Hazırlanması» tasarıları Teknik Kurul'urı tasvibine sunulmuştur.
- ★ ISO Rekomantasyonlarından yararlanılarak hazırlanacak olan muhtelif analiz ve test metodları standartları üzerinde incelemeler devam etmektedir.

MADEN :

- ★ «Pirinç Levhalar», «Bakır Levhalar» ve «Ayarlı Demir Direkler» tasarılarının grupta olgunlaştırılmasına devam edilmektedir.
- ★ «Küresel Grafitli Dökme Demir» ve «Manganez Cevherinden D.D.Y. Vagorlarında Nümune Alma» tasarıları tamamlanmış olup, yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

MAKİNA :

- ★ «Rulmanlı Yataklar, Silindirik Rulmanlı Yataklar Alır Halkaları Ana Ölçüler», «Metrik Civafalar İçin Doşluklu Delikler», «Takım Tezgâhları İçin T Kanalları», «Çeviren ve Çevrilen Makinalarda Mil Yükseklikleri», «Ahşap İşleme Kalemeleri», «Konveyör Kayışları (Lâstikli)», «Kırdöküm Boru Flansları», «Çelik Döküm Boru Flansları», «Vidalı Çelik Boru Flansları», «Boyurları Kaynaklı Boru Flansları», «Ad, Numara ve İşaret Plâkaları (Dikdörtgen, Kare Biçiminde)» ve «Katı Yakıt Yakan Termosifonlar» tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuştur.

- ★ «Beton Çelikleri», «Oto ve Traktör Makaraları», «Fren Balataları», «Alaşimsız ve Az Alaşimli Çelikler İçin Ark Kaynağı Filtreleri», «Oto ve Yol Makinaları için Patınaj Zincirleri», «İçten Yanmalı Motorların Soğutma Sistemlerinde Kullanılan Lâstik Hortumlar», «Isı Eşanjörleri» ve «Havagazı Ocakları, Fırınları ve Ocak Fırınları» tasarıları üzerinde olgunlaşma çalışmaları devam etmektedir.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

- ★ «Ahşap Yapılar», «Çelik Yapılar», «Yapılarda Ölçü Toleransları», Yapılarda Ölçü Terimleri» ve «Betonarme Hesap Esasları» tasarıları grupta olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Tuğlalı Döşemeler» ve «Elektrik ve Havagazı Sayaçları Yerleştirme Esasları» tasarıları Teknik Kurul gündemindedir.

TEKSTİL :

- ★ «Sicimler», «El Sanayi Sicimleri», «İp ve Halatlar», «El Sanayi Urgan ve Halatlar» ile «Pamuk Elyafı İnceliğini Tayini (Mikroner Değeri Metodu)» tasarıları Hazırlık Grubunda görülmektedir.
- ★ «Kumaştan Sökülen İpliklerde Kıvrım Tayini», «Kumaştan Sökülen İpliklerde Numara Tayini» ve «Kumaştan Sökülen İpliklerde, İplik Düzensizliğünün Tayini» tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesindedir.
- ★ «İplik Düzensizliği Kontrol Metodu» ve «İpliklerde Kusur Muayenesi» tasarıları Teknik Kurul gündemindedir.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLMİŞ BULUNAN STANDARD TASARILARI

İNŞAAT :

Uçucu Küller
Uçucu Küllü Çimento
Prese Kiremitler ve Mahye Kiremidi
Çakma Kapılar

MADEN :

Bakır Teller
Ostenitik Dökme Demir
Krom Cevheri Satış Şartnamesi

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

İç Elektrik Tesiâtı Korunma Esasları
Kirlî ve Pis Su Hesap Esasları

GÜLYAĞLARIMIZIN STANDARDİZASYONU İÇİN TSE'DE TOPLANTILAR YAPILDI

Memleketimizde; ihraç malları arasında yer alan gülyağlarımız eskiden dünya piyasalarında en üstün kaliteli bir mal olarak ün salmışlardır.

Gül bahçelerinin İstiklâl Savaşında harp meydanı haline gelmesi bu güzel ürünümüzü sarımsı ve sonradan meydana gelen gelişmeler sırasında bazı kimselerin bilerek, bilmeyerek yaptıkları tağşışler ve ilkel hazırlama metodları yüzünder: gülyağlarımızın kalitesi bir türlü eski seviyelerine ulaşamamıştı.

Bu durumu gözönüne alan Türk Standardları Enstitüsü, modern bir gülyağcılık yoluna girebilmemizi sağlamak için bu maddenin de bir standardını yapmayı iş programına almıştır.

Gülyağında kalite unsurları ve tağşışin objektif, çabuk sonuç verir lâboratuvar deneylerine gösterdiği ihtiyaç ve kimya literatürünü; eski metodlarının çok miktarda gülyağını kullanma zorunluğu ve buna mukabil bu maddenin her gramının yüksek fiyatlarla elde oluması karşısında bu çalışmalar yeteri kadar ilerleyememiştir.

TSE'nin yeni lâboratuvarları düzenlerken bu konuda da büyük kolaylıklar sağlayacak yeni kimya anlayış ve metodlarına göre yapılmış bir gaz kromatograf tesisi de elde edilmiş ve yapılan tecrübelerde çalışmaları engelleyen mahzurların giderileceği ve sonuca varılacağı anlaşılmıştır.

Bu işleri düzenlemek üzere Nisan ayı içinde gülyağı bölgemiz olan Isparta'dan ilgililer davet olunmuş ve TSE'de toplantılar yapılarak bu standardın hazırlanması için Müstahsil, Fabrikatör, İhracatçılarla TSE lâboratuvarları arasında gerekli işbirliği kurulmuştur.

Hava, iklim ve istihsal yılı şartlarına göre incelemeler yapılması ve varılacak ortalama sonuçlara göre standardın sonuçlanmasında mutabık kalınmış ve buna göre de bir kaç yıl sonra bir «gülyağı standardı» na kavuşabileceğimiz anlaşılmıştır.

Resimler bu toplantıya katılanları göstermektedir.

RESMÎ GAZETE'DEN STANDARD HABERLERİ

1 — Gözden geçirilen ve Teknik Kurul tarafından kabul olunan TS. 11 «Temper döküm boru ekleme parçaları», Bakanlar Kurulunun 20.1.1967 tarihli ve 6/7605 sayılı kararname ile, bugün mecburî olarak uygulanmakta bulunan metin (7.7.1960 tarihli ve 5/116 sayılı kararname ile mecburî kılınmıştı) yerine, mecburî yürürlüğe konulmuştur. 6 Nisan 1967 tarihli ve 12566 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan yerî metin altı ay sonra (6. 10.1967 tarihinde) yürürlüğe girecek ve o tarihe kadar eski metin uygulanacaktır.

2— TS. 341 «Yemeklik Zeytinyağı» ve TS 342 «Yemeklik Zeytinyağı Muayene Metodları» standartları da, 11.4.1967 tarihli ve 12570 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 2.2. 1967 tarihli ve 6/7658 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile mecburî kılınmışlardır.

Kararnameye göre, standard ihracatta ve «diğer mevzuatla yapılmakta olan kontroller mahfuz kalmak üzere iç piyasadaki satışlarda» uygulanacak olan standartlar yayım tarihinden altı ay sonra (11 Ekim 1967 tarihinde) yürürlüğe girecektir. Zeytinyağı Birliği ve Ortak Pazar standartlarına uyularak hazırlanan metinlerin ihracatta yararlı olacağı umulmaktadır.

3 — TS. 10 «Kırdöküm Pis Su Boruları ve Parçaları» standardının gözden geçirilmesi sonunda, bu standardın üç standarda ayrıldığı okuyucularımız hatırlarlar. Böylece ortaya çıkan TS. 10 «Kırdöküm Pis Su Boruları ve Parçaları», TS. 326 «Kırdöküm Pis Su Yer Süzgeçleri» standartları 18. 4.1967 tarihli ve 12576 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 25.1.1967 tarihli ve 6/7640 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile, yayım tarihinden altı ay sonra (18.10.1967 de) uygulanmak üzere, mecburî kılınmıştır. Halen uygulanmakta bulunan eski TS. 10 da o tarihte yürürlükten kalkacaktır.

4 — Pamukların kontrolü konusunda Ticaret Bakanlığının bir bildiriş 20.4.1967 tarihli ve 12578 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Bu bildirin metni şudur:

1 — 15.8.1967 tarihinden itibaren pamuk kontrollerinde uygulanması gereken Tek Balya Kontrol ve Tasnif Usulü, Pamukların Kontroluna dair Tüzüğün değişik ikinci maddesi gereğince bir yıl geriye bırakılmıştır.

2 — Bu tahtbıkata 15.8.1968 tarihinde başlanacaktır.

3 — Keyfiyet Tarım ve Ticaret Bakanlıklarının mutabakatına istinaden ilgililere duyurulur.

Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük'de Denetleme Genel Esasları

Muzaffer UYGUNER

22 Şubat 1967 tarihli ve 12534 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan «Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük», önemli görülmek, STANDARD'ın 62. ve 63 üncü sayılarında okuyucularımıza ayrıca sunulmuştu. Bizde, bu Tüzük'ün hazırlanmasında ve Danıştay'daki incelemelerinde bulunduğumuz için bir yorum yapmanın gerekli olduğunu düşünüp genel esasları ve hükümleri hakkında geçen sayıda bilgiler vermiştik. Bu yazımızda ise «denetleme» ile ilgili hükümler üzerinde duracağız.

Tüzük'ün «İkinci Kısım» denetlemeye ayrılmış olup şu bölümlere ayrılmıştır :

Birinci bölüm : Genel esaslar (m. 6-9)

İkinci bölüm : İç piyasada de-

netleme (m. 10-13)

Üçüncü bölüm : İhracatta denetleme (m. 14-22)

Dördüncü bölüm : İthalatta denetleme (m. 23-27)

Tüzük'ün en uzun ve önemli «kısım» ı olan bu kısım, 22 maddeden tereküp etmektedir. Eski Tüzük'de 14 maddelik bir «mürakabe hükümleri» bölümü vardı ve yalnız iç piyasa ile ilgili hükümleri kapsamakta bulunuyordu. Yeni Tüzük, iç piyasadaki denetleme yanında ihracata ve ithalata ilişkin hükümleri de taşımakla gerçekten önemli bir yenilik getirmiştir. Aynı zamanda, denetleme hükümlerini kategorik olarak üç bölüme ayırmış ve bunların genel esaslarını da belirtmiştir. Böylece düzenli bir yol da tutulmuş olmaktadır. maksat ber-

rak olarak ortaya konulmaktadır.

Tüzük, mecburî kılınan Türk Standardlarının denetlenmesini esas aldığından 6 ncı maddede buna paralel bir hüküm konulmuştur. Eski Tüzük'de de yer alan «görev ve yetkilerini bildirir belge ve kimlik kâğıtlarını gösterme» yükümlülüğünde bu maddede yer verilmiştir. Bunun sebebi, bir takım açık gözlerin ortaya çıkmasını ve imalatçı veya satıcıları kandırıp bir takım çıkarlar sağlamasını önlemektir. Maddede belgelerin ve kimlik kâğıtlarının «istek üzerine» gösterileceği yazılı bulunmaktadır. Fakat görevli ve yetkili kılınacak kişilerin, bunları önceden göstermeleri her yönden daha faydalı olabilir.

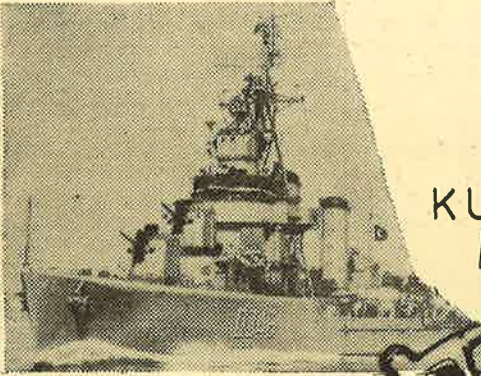
Burada yer alan «belge ve kimlik kâğıdı»nın şekli belirli olmadığı gibi buruları verecek makam da Tüzük'de anılmamıştır. Bu yüzden, denetlemeye yetkili makamlar, görevlendirilecekleri ve yetkili kılacakları kişilere verecekleri belge ve kâğıtların şekillerini kendileri tesbit edeceklerdir. Bu uygulama sonunda ise ortaya değişik şekillerde belgelerin çıkması sonucunu verecektir. Eski Tüzük'de de düzenleyici bir madde yoktu, Sanayi Bakanlığınca yapılan uygulamada ise yetki belgelerinin verilmesi taşrada valilere bırakılmıştır. Yetki belgesinde, bu yetkiyi belirten bir ibare ile yetkilinin fotoğrafı bulunuyordu. Ticaret Bakanlığı da, kendi ihracat denetçilerine buna benzer, fakat değişik şekilde belgeler vermektedir.

1705 sayılı Kanunda da belirtildiği gibi, denetlemenin yapılacağı yerler Tüzük'ün 8 irci maddesinde açıklanmıştır. Maddede göre, mallar üretildikleri, işlendikleri, depo edildikleri, satıldıkları yerlerde veya ihrac sırasında veya gümrüklerde veya taşınmaları sırasında denetlenebilecektir. Böylece, yer bakımından geniş bir sınır çizilmiştir. Buradaki «üretim» tarımsal ve sınıf üretimi içine alan geniş «üretim» anlayışını kavramak üzere kullanılmıştır.

Denetleme, yer bakımından böyle geniş tutulduğu halde zaman bakımından sınırlı tutulmuştur : denetleme, «çalışma saatleri içinde ve normal çalışmalarını aksatmayacak şekilde» yapılacaktır. Burada bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır, ya da çıkacaktır. Maddede, taşıma sırasında denetlemeye olanak tanınmaktadır. Geceleyin bir kamyonunda denetleme yapılması gerekse bu denetleme yapılamayacaktır. O

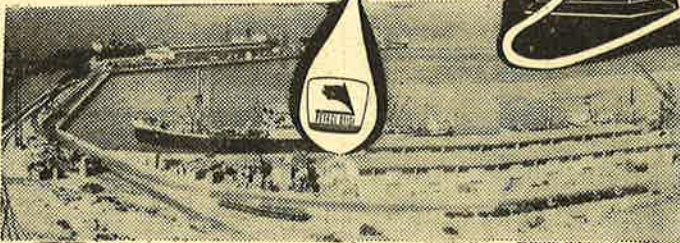
(Devamı 23. sayfada)

PETROL OFİSİ

DENİZ KUVVETLERİ.

Ve DENİZ
TİCARET FİLOSU
GEMİLERİNİN,
HİZMETİNDE..

Kalite ve Ekonomi
Petrol Ofisi akaryakıt ve madeni yağlarında

Basın A — 20444 (42)

Safonlarında

1967 Dünya Turizm Yılı münasebetiyle yapılan toplantıdan bir görüntü

DÜNYA TURİZM YILI TÖRENLE AÇILDI

Bütün Dünya tarafından «Turizm Yılı» olarak kabul edilen 1967 yılını; turizm mevsimi, memleketimizde de başlamış bulunmaktadır.

Bu münasebetle, 1 Nisan 1967 Cumartesi günü Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından, Türk Standardları Enstitüsü salonunda bir tören düzenlenmiştir. Tanıtma Genel Müdürü Ümlüt Halit Demiriz'in kısa açış konuşmasından sonra kürsüye Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat gelmiş ve memleketimizde turizmi geliştirme yönünden girişilen faaliyetleri açıklamıştır. Daha sonra konuşan T. Odalar Birliği Umumi Kâtip Muavini Namık Kemâl Savun da, özel sektörün turizme katkılarını ve çalışmalarını belirtmiştir.

Tören'de son sözü Başbakan Süleyman Demirel almış ve yaptığı etraflı konuşma ile turizmi; Türkiye için önemini ve bu konuda hükümetin güttüğü temel politikayı ele almıştır.

Davetliler, daha sonra, Tanıtma Genel Müdürlüğü'nün fuayyede düzenlediği turistik yayırlar ve hatıra sergisini gezmişlerdir.

AID DİPLOMA TÖRENİ

AID teşkilâtı, Ziraat, Çalışma, Maliye, İç İşleri, Millî Eğitim, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıkları ile Türk-İş'e mensup bursiyerlerine, 14 Nisan 1967 günü Türk Standardları Enstitüsü salonunda düzenlediği bir törenle sertifikalarını dağıtmıştır.

İHRACAT REJİMİ HAZIRLIK ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Önümüzdeki ihracat mevsiminde uygulanacak dış ticaret rejimine, ihracata alt hükümleri, geçmiş tecrübelerle göre gözden geçirmek ve günün şartlarına göre gerekli ayarlamalar yapmak üzere, Ticaret Bakanlığı, konu ile ilgili bakanlıklar resmî kuruluşlar, T. Odalar Birliği, Oda ve Borsalar, İhracatçı Birlikleri ile İGEME ve TSE temsilcilerini, Ankara'da bir toplantıya davet etmiştir.

Toplantının açış konuşmasını Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Türkel yapmış ve rejimin bilhassa günün piyasa şartlarına uygun olarak açık, müstakar olmasını, formalite zorluklarının giderilmesini bu işte yetki ve mes'uliyeti olan mercilerin tam bir işbirliği kurarak çalışmalarını ön plânda gördüklerini belirtmiştir.

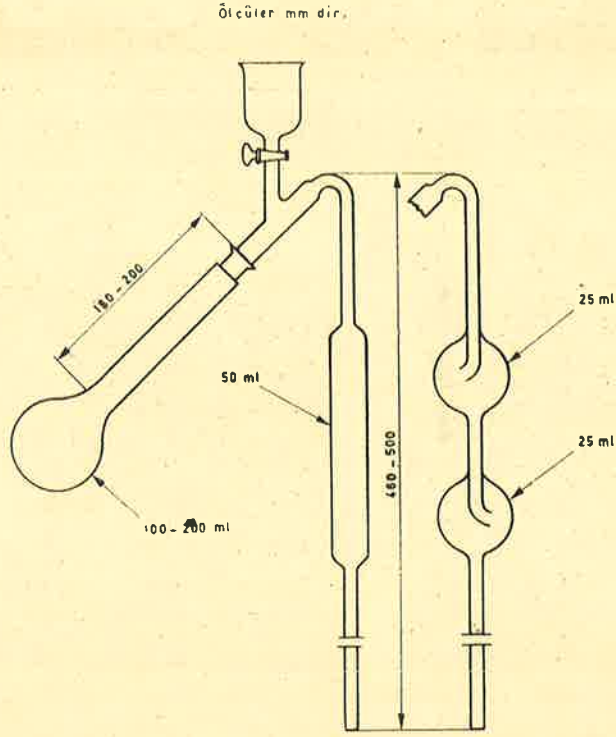
Ticaret Bakanlığında yapılan bu açış merasiminden sonra, 3 gün süren toplantıya TSE büyük konferans salonunda Dış Ticaret Dairesi II. Başkanı Celil Vayisoğlu'nun yönetiminde devam olunmuş ve önceden toplantıya katılan bütün bakanlık ve kuruluşlara gönderilen ankete verilen cevaplar çerçevesi içinde düzenlenen gündeme göre çalışmalar yapılmıştır.

Bilhassa ihracatımızın gümrük, nakliye, ambalaj malzemesi edinme korularında rasladıkları zorluklar belirtilmiş, bilgili ve dürüst bir ihracat nizamı ile ileri bir standardizasyonun uygulanması ve bunun gerektirdiği donatım araçları ile yaş sebze, meyve, et ve balıkta gerekli soğuk hava zincirinin kolay ve ucuz sağlanması koruları ele alınmıştır.

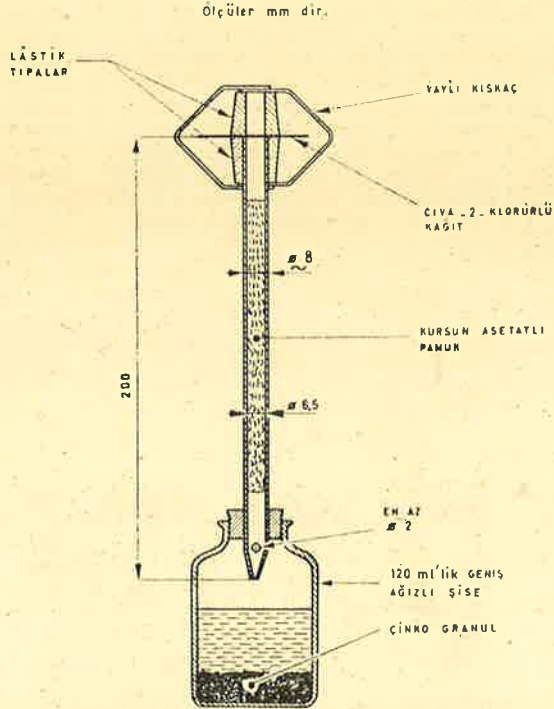

İhracat rejimi toplantısına katılanlardan bir grup

TÜRK STANDARDLARI

ŞEKİL 5 METOD I İLE ARSEN TAYİNİ İÇİN KULLANILAN CİHAZ

ŞEKİL 6 METOD II YE GÖRE ARSEN TAYİNİ İÇİN KULLANILAN CİHAZ

YENİ Standardlar

-I-

GOMALAK STANDARDI

Prof. Dr. M. İ. OKAY

Lâboratuvar Hazırlık Grubunca ISO Rekomandasyonlarından tercüme edilerek hazırlanan «Gomalâk» standardı tasarısı 25 Ocak 1967 tarihinde TSE Teknik Kurulunca Türk standardı olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tabii reçireler genellikle çeşitli bitkilerin salgı maddeleri olduğu halde, tabii reçinelerden sayılan gomalâk hayvansal bir üründür.

Hindistan'ın Ganj bölgesinde, Tayland'da ve Sumatra adasında bulunan Lackshadia indica, L. chinensis, L. mysorensis gibi bir çok lâk böcek türleri büyük kitleler halinde çeşitli ağaçların ince dallarına musallat olarak bitkisel öz-sularını bitiririnceye kadar emerler. Lâk böcekleri bu sırada reçineye benzeyen, yapışkan bir salgı çıkarır. Başlar ve sonunda, ağaç dalları 4-10 mm. kalınlığında olan yapışkan madde tabakası ile örtülmüş olur. Yapışkan madde tabakası ile kaplanmış olan dallar toplanır ve buna «ham gomalâk» adı verilir. Bu şekilde her bir ağaçtan senede iki defa ham gomalâk ürünü elde edilir. Ham gomalâk, dallar ayıklandıktan sonra, ufaltılır ve su ile veya seyreltik alkali ile yıkanır. Böylece ham gomalâktaki kırmızı lâk boyar maddesi giderilmiş olan ürüne «yıkamış ham gomalâk» adı verilir.

Yıkamış ham gomalâkın eritme veya çözüme işlemleri ile veya her iki işlem bir arada olmak üzere rafine edilmesinden asıl «gomalâk» elde edilir.

Senede yaklaşık olarak 60.000 ton gomalâk istihsal edilmekte olup bunun 42.000 tonu Hindistan'a, 17.500 tonu Tayland'a aittir.

Gomalâk, pul, yaprak, düğme ve saire gibi çeşitli şekillerde ve açık sarı, turuncu, kırmızı olmak üzere çeşitli renklerde bulurabilir. En değerli gomalak açık sarı renkte olanıdır. Bunun için koyu renkte olan gomalâklardan, kü-

kürt dioksit veya hipoklorit tuzları ile sunî olarak açık renkli gomalâklar elde edilmektedir.

Gomalâkır: fiziksel ve kimyasal özellikleri, türü ve menşine göre çok değişir. Gomalâk kimyasal bileşim bakımından reçineler grubuna girer. Fakat gomalâk diğer reçinelere nazaran daha elâstik ve serttir ve bu özellikler dolayısıyla diğer reçinelerden daha üstün bir değer taşımaktadır.

Gomalâk homojen bir madde değildir. Kimyaca çeşitli oksijen karbon asitlerinin polijesterleri olduğu tesbit edilmiştir.

Gomalâkta % 53 - 80 eterde çözünmeyen saf reçine, % 4-6 suda çözünen reçine asitleri ve % 35 - 38 sıklık dihidroksi dikarbon asidi vardır. Bundan başka % 6 kadar petrol eterde çözünen ester halinde mumlar ile serbest seril alkol ve mirisil alkol bulunur. Gomalâkta, boyar madde olarak suda çözünen lakainik asit ile suda çözünmeyen sarı giritrolaksin bulunduğu tesbit edilmiştir.

Gomalâk etonda % 85 - 95, eterde % 13 - 15, benzolde % 10 - 20, benzinde % 2 - 6 oranında çözüdür. Gomalâk terebentin esansında çok az ve suda ise hiç çözünmez. Buna karşılık alkaliler ve boraks ile kırmızı menekşe renkli çözeltiler meydana getirir.

Gomalâk çok çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Misal olarak yapıtıcı özelliğinin çok iyi olması sebebiyle elektrik endüstrisinde, alkollü çözeltilerinin möble cilâsı olarak, vernik işlerinde, organik cilâli boyalar imalinde, mühür mumu yapılmasında, derilere sertlik vermek için, şapka endüstrisinde sertleştirici madde olarak kullanıldığı gösterilebilir. Son yıllarda gomalâk ve kazainden çeşitli maddeler elde edilmektedir.

Gomalâk dünya piyasasında çok önemli ve değerli bir üründür, ve bununla beraber çok defa katkı

maddeleriyle tağış edilmektedir. Bundan dolayı gomalâkın, spesifikasyonuna uygun olup olmadığının muayene edilerek tesbit edilmesi gereklidir.

Bu amaç için gomalâk standardında elle ve makina ile yapılan gomalâkın fiziksel ve kimyasal özellikleri ve bu özelliklerin tesbiti için gerekli deney metodları belirtilmiş, ayrıca gomalâkın satın alınmasında aranılacak teknik konularda açıklama yapılmıştır.

Standardda aşağıda gösterilen özel muayene ve analiz metodları ayrı ayrı tarif edilerek bu muayene ve analizler için gerekli cihazlar, reaktifler, yapılacak işlemler ve sonuçların hesaplanması belirtilmiştir.

- 1— Nümune alma metodu, alınan nümunelerin ufaltılması, analiz nümunelerinin deney için hazırlanması,
- 2 Uçucu madde (rutubet) tayini,
- 3 — Sıcak alkolde çözünmeyen maddelerin tayini,
- 4 — Renk indislerinin tayini,
- 5 — Gomalâkta bulunan mumların tayini,
- 6 — Halphen -Hicks metodu ile reçine aranması,
- 7 — Arsen sülfür aranması,
- 8 — Genel olarak arsen tayini,
- 9 — Eser miktardaki arsen tayini,
- 10 — Gomalâkta kül miktarı tayini,
- 11 — Suda çözünen maddelerin tayini,
- 12 — Gomalâkta akma muayenesi,
- 13 — Isı polimerizasyonu muayenesi,
- 14 — Gomalâkta asit sayısı tayini,
- 15 — Gomalâkta kurşun tayini,

Böylece, yukarıda açıklanan muayene ve analiz metodlarıyla, gomalâkın istenilen niteliklere uygun olup olmadığı tesbit edilir.

TURK STANDARDLARI

Çizelge - 1

MEKANİK ÖZELİKLERİ

Keçenin birim hacim ağırlığı g/cm ³	Çekme dayanımı kgf/cm ²	50 mm genişlikteki keçenin kat ayırma kuvveti kgf mm
0,16	—	—
0,20	16	3,5
0,25	28	8
0,28	32	13
0,36	35	13
0,52	40	13
0,44	45	13
0,52	50	13

Çizelge : 2

KALINLIK TOLERANSLARI

Keçe anma kalınlığı mm	1	2	3	4	5	6-9	10-19	20-25
Kalınlık Toleransı mm (±)	0,2	0,4	0,5	0,7	0,8	1,0	1,5	2,0

"BEYAZ YÜN KEÇELER,, STANDARDI

Sait YEŞEM

Yüksek Mühendis

Yün keçeler, muhtelif sertliklerde (Birim hacim ağırlıklarında) imal edilen, elâstikî, dayanıklı ve kesildiğinde lifleri dağılmayan, gerilmek ve kalıpta basılmak suretiyle şekil vermeye elverişli bir mamûl olduğundan endüstride çeşitli maksatlar için kullanılır.

Yün keçenin nitelikleri hakkında aşağıdaki bilgileri vermenin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

— Keçe, çekme yükü arttıkça artan bir reaksiyon gösterir, dolayısıyla kopmadan evvel yüksek zamana değeri verir.

— Elâstikîdir; ufalanmaz ve zamanla bozulmaz.

— Sıkıştırılıp serbest bırakıldığında, kalan biçim değiştirmeye azdır. Yumuşak keçeler, sert olanlara nazaran daha çok elâstikî olduklarından daha fazla sıkıştırılabilir. Bundan dolayı, yastık ve conta olarak ve paketleme işleri için kullanılmasına elverişlidir.

— Keçenin sürtünme kat sayısının birim hacim ağırlığı ve tipi ile ilgili olmayıp, bu temas edilen yüzeyin parlaklığına ve yağlama yağının veya sıvısının viskozite ve karakterine bağlıdır.

Örneğin, kuru keçenin çelik üzerindeki sürtünme kat sayısı, ortalama olarak, 0,22; düzgün ve temiz ahşap için 0,34 ve cam için 0,26'dır. Bu değer, ince yağ ile hafifçe yağlanmış çelik için 0,18 kadardır.

— Aşınmaya karşı dayanıklılık, birim hacim ağırlığı ve yün lifi kalitesi ile doğru orantılı olarak değişir. Braenaleyh, yüksek birim hacim ağırlıklarındaki keçelerin aşınmaya karşı dayanıklılığı fazladır. Bu keçeler genellikle, optik aletlerin, cam plâstik ve metallerin parlatılmasında kullanılır.

— Keçe, iç yapısından dolayı, ses absorpsiyonu ve ısı izolasyonu için elverişli bir malzemedir, kullanılması kolaydır, sarsıntıdan ve rutubetten bozulmaz. Birim hacim ağırlığı büyüdükçe ısı izolasyonu yeteneği artar.

— Keçenin en önemli niteliği, yağlama ve contalama işlerinde rahatlıkla kullanılabilmesidir, zira, keçe, yağ veya gresi emmek, muhafaza etmek ve nakil etmek özelliğini haizdir.

Emme ve muhafaza etme kapasitesi, birim hacim ağırlığı ile ters orantılı olarak değişir.

Özetlersek, yün keçeler yağlama, silme, parlatma, filtreleme, paketleme, yüzey kaplama işlerinde, sarsıntıya karşı izolasyonda, ses ve darbe absorpsiyonlarında ve conta olarak kullanma yeri bulmaktadır.

Bu kadar çok kullanma yeri olan keçeler için, TSE Makina Hazırlık Grubu tarafından «Beyaz Yün Keçeler» standardı hazırlanmış ve Nisan 1967 tarihinde TSE Teknik Kurulca Türk Standardı olarak kabul edilmiştir.

Bu standard, çeşitli birim hacim ağırlıklarındaki beyaz yün keçeleri kapsamaktadır. Doğal (tabii) renkli yün keçeler ile kıl ve dokuma keçeler kapsam dışında kalmaktadır.

Yün keçe, rutubet ve ısı etkisi altında, yün liflerinin preste sıkıştırılması sonucu levha halinde elde edilen bir mamûl olup standardda, birim hacim ağırlıklarına göre, aşağıdaki sekiz sınıfa ayrılmıştır :

- 0,16 g/cm³,
- 0,20 g/cm³,
- 0,25 g/cm³,
- 0,28 g/cm³,
- 0,36 g/cm³,
- 0,40 g/cm³,
- 0,44 g/cm³,
- 0,52 g/cm³, birim hacim ağırlığındaki yün keçeler

Yün keçelerden istenilen mekanik özellik, çekme dayanımı ile kat ayırma kuvvetidir. Çeşitli birim hacim ağırlıklarındaki keçeler, Çizelge - 1'de gösterilen mekanik özellik değerlerini sağlayacak şekilde yapılmış olmalıdır.

Burada, 5 mm den aşağı kalınlıklardaki keçelerde kat ayırma deneyinin uygulanmayacağı ve 0,16 birim hacim ağırlığındaki keçelerde ise çekme dayanımı ve kat ayırma deneylerinin yapılmayacağı göz önünde tutulmalıdır.

Keçelerde, mekanik özellikten başka, aşağıda belirtilen özellikler aranır :

- Bitkisel madde miktarı = en çok % 5,
 - Rutubet miktarı = en çok % 18,
 - Benzoz + Metil alkolde çözünen maddeler miktarı = en çok % 3,5,
 - Suda çözünen maddeler miktarı = en çok % 3,
 - pH değeri = 6-8.
- Yapılışa gelince :
Keçeler, beyaz yünden yapıl-

malıdır. Yapağı iyice yıkandıktan ve hallaç makinesinde liflendirildikten sonra preste ve ısı altında keçeleştirme işlemine tabi tutulmalıdır.

Keçe kalınlığı, keçenin her yerinde aynı, kenarlar düz ve yüzeyler düzgün olmalıdır.

Standard, keçeleri aşağıda gösterildiği şekilde boyutlandırmıştır :

- Kalınlık = 1 — 25 mm,
 - Genişlik = 1000 — 1500 mm,
 - Uzunluk = min 2000 mm.
- Genişlik toleransı ± 25 mm olup kalınlık toleransları Çizelge - 2 de verildiği gibi muhtelif değerlerdedir.

Keçelerde, birim hacim ağırlıklarına göre aranılan metrekare ağırlıkları ve bunların toleransları, standarda ekli föyde gösterilmiştir.

Standardın, «İhzar ve İmalâta ait Muayene ve Deneyler» bölümünde, boyut ve birim hacim ağırlıkları aynı olan beyaz yün keçelerden ne şekilde rümüne alınacağı ve alınan numunelerden nasıl örnek hazırlanacağı hakkında bilgi verilmiştir.

Tesellüme sunulan keçeler, aşağıdaki muayene ve deneylerden geçirilerek standarda uygunluğu tesbit edilir :

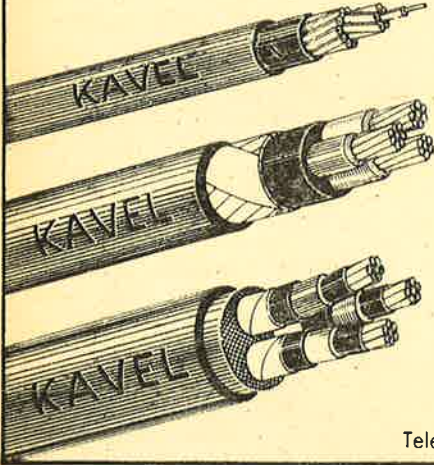
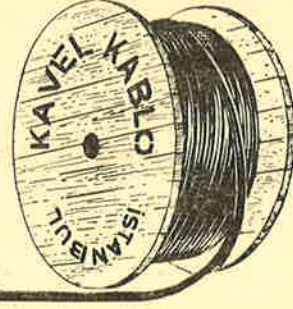
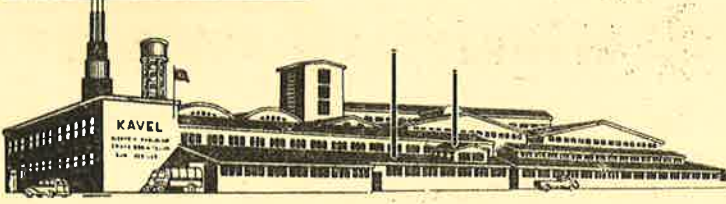
- Uzunluk ve genişlik muayenesi,
- Kalınlık muayenesi,
- Metrekare ağırlığının tayini,
- Çekme deneyi,
- pH değerinin tayini,
- Benzol + Metil alkolde çözünen maddelerin tayini,
- Suda çözünen maddelerin tayini,
- Bitkisel liflerin tayini,
- Rutubet miktarının tayini

Standardda, yukarıda sayılan muayene ve deneylerin yapılış şekilleri hakkında etraflı bilgi vardır.

«Piyasaya Arz» bölümünde, bu standarda uygun olarak imal edilen yün keçelerin üzerine veya etiketlerine konulacak işaretler gösterilmiştir.

Keçelerin paketleme şekli, alıcı ile imalâtçının anlaşmasına bırakılmıştır. Yalnız, iç piyasada kullanılacak ve ihraç edilecek keçelere serpilecek naftalin miktarı tesbit edilmiştir.

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLolari (Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ (0,10 mmØ - 3 mmØ)
- SUNİ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

Yeraltı Kablosu NK - NKBA'ya nazaran üstün özellikleri haiz olan

YVV (NYY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarında ve her tip iletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. Ş.
İSTİNYE - İSTANBUL

Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 43

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 44

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

VENEZUELA ENDÜSTRİ STANDARDLARI KOMİSYONU

(COMISION VENEZOLANA DE NORMAS INDUSTRIALES — COVENIN —)

Doğuşu :

Venezuela Endüstri Standardları Komisyonu, 30 Aralık 1958'de, Venezuela Hükümet Juntası tarafından kabul edilen 501 sayılı kanunla kurulmuştur.

Venezuela'da standardlaştırma faaliyetlerini yürüten ve bunda sorumlu olan bu kuruluş, Kalkınma Bakanlığı Endüstri Müdürlüğüne bağlıdır.

Üyeleri :

COVENIN'in başındaki Endüstri Müdü- ründen başka, kendi aralarında uzmanlaşmış 8 üyesi bulunmaktadır. Her üyenin bir yardımcısı vardır.

Üyelerin beşi, Maliye, Kalkınma, Tarım, Madenler ve Hidrokarbonlar, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının; üçü ise teknik ve ekonomik kuruluşların, Mühendislik Kolejinin, Ticaret Odaları Federasyonu'nun temsilcileridir ki, bu sonuncular, komisyonda tüketici kitlesinin çıkarlarını temsil etmektedirler.

Kalkınma Bakanlığı, gerekli gördüğü takdirde, üye sayısını 10'a çıkarabilir.

Gelirleri :

Kalkınma Bakanlığı, kendi bütçesinden COVENIN için özel fir fon ayırmaktadır.

Kuruluşun Yapısı ve Standardlarının Niteliği

Venezuela'da, standard tasarıları, komisyona bağlı teknik komiteler tarafından hazırlanmaktadır. Sayıları bugün için 50'ye yaklaşan bu komiteler, kendilerine tevdi olunan her konuyu bir raportöre verirler ve raportörlerin hazırladıkları tasarıları, mütalâa için ilgili yerlere gönderdikten ve bunları derledikten sonra olgunlaştırırlar.

Standardlar, Kalkınma Bakanlığının bir kararname ile kabul edilerek yürürlüğe konur.

Komisyonun yayınladığı standardlar mecburî olmamakla beraber, resmî birer tavsiye niteliğindedir. Bir standardın uygulayıcısı durumunda olan bütün çıkar grupları, görüş birliğine varırsa, o standard mecburî yürürlüğe konabilir. İnsan sağlığı ve emniyeti ile ilgili standardlarda Bakanlık kararı ile mecburî yürürlüğe konur.

COVENIN'in 200 kadar standardı yayımlanmıştır.

Markası :

«NORVEN» kısaltılmasının standardlara uygunluk markası olarak kullanılmasına, 1963 yılında başlanmıştır. Bununla ilgili testler, COVENIN'in tesbit ettiği laboratuvarlarda yapılmaktadır.

TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER
MALİ VE İDARİ
İŞLER MÜDÜRÜ : METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
T E L E F O N : 17 91 24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlavə renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI	
Yıllık	12 Lira	ücreti ilavə edilir.	
6 aylık	6 Lira	Abone bedeline	
Sayısı	1 Lira	uçak postası	

Yazılar, Derginin ve yazarın adı anılarak iktibas olunabilir.

Standard Dünyasından Haberler

Toplantı açılışında İran Baş Delegesi ve Enstitü'nün Umum Müdürü Shayegan konuşmasını yaparken

RCD Bölgesel İşbirliği Standard Enstitüleri Tahran'da Toplandı

SEMINER ŞEKLİNDE DÜZENLENEN TOPLANTIDA, STANDARDİZASYON ALT KOMİTESİ ÜYELERİ ÇEŞİTLİ SORUNLARI GÖRÜŞÜP OLUMLU SONUÇLARA VARDILAR

10-12 Nisan, 1967 tarihlerinde Tahran'da RCD memleketleri arasında «Standardizasyon» konusunda üç gün süren bir seminer ter-

tiplenmiştir. Seminer, İran Standardlar ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü Genel Direktörü Mr. Reza Shayegan tarafından yapılan bir

açılış konuşmasıyla çalışmalarına başlamıştır. Bu konuşmasında Shayegan RCD faaliyetleri içinde standardizasyon yönünde yapılacak işbirliğinin bölgesel ticarete sağlayacağı kolaylıkların önemine işaret etmiştir. Müteakiben söz alan Pakistan delegesi Dr. M. R. Chowdhury ve Türkiye delegesi TSE Genel Sekreteri Velid İsfendiyar standardizasyon alanında daha geniş çapta işbirliğinin önemi, ne denince halen yürürlükte olan milli standartların karşılıklı olarak tanınmasının sağlanması ve aynı zamanda müşterek esaslara göre bir örnek standard hazırlanmasını ileri sürmüşlerdir.

Seminer süresince standardizasyonun çeşitli yönleri geniş çapta ele alınmıştır. Bilhassa standardizasyonda işbirliği hususundaki problemler bütün teferruatıyla gözden geçirilmiştir.

Bu meydana standardizasyon yönünden RCD ülkeleri arasındaki işbirliği hususundaki müzakereler bilhassa şu hususları kapsamıştır :

1. Her üç memleketi ilgilendiren konuların standardizasyonu için RCD politikasının tesbiti lüzumu,

Türk Baş Delegesi TSE Genel Sekreteri görüşlerini belirtirken

2. Milli Standard Enstitüleri tarafından verilen alâmeti farıkânın müşterek tanınmasının önemi,

3. Üye memleket standard enstitüleri arasında daha sıkı bir koordinasyon sağlanmasını engelleyen organizasyon problemlerinin ehemmiyeti,

4. Standardizasyon alanında personel eğitimi,

5. Ölçü ve ağırlık birimlerinin tatbik ve yönetiminde karşılaşılan müşterek problemler.

Seminere sunulan raporlar ve bunlar üzerinde cereyan eden görüşmelerde öne sürülen fikirler şu tavsiye ve sonuçları ortaya koymuştur :

1. Müşterek standartların yapılması RCD memleketleri arasındaki ticarî münasebetlerin gelişmesinde büyük kolaylıklar sağlayacaktır.

2. Her üç standard enstitüsünün kuruluş ve tatbikata müteallik ayrımları göz önünde tutularak RCD memleketlerinde standardizasyon yönünde benzer metot ve tatbikatin uygulanmasının etüd edilmesi şayanı arzudur.

3. Standardizasyon sahasında işbirliğinin müterakki gelişmesi lüzumunu tasvip ederken başlangıç olarak her üç memleketi ilgilendiren bir kaç konunun seçilerek bunlar üzerinde müşterek çalışmaları tasnif etme hususu kararlaştırılmıştır.

4. Üye memleketlerde yürürlükte bulunan milli standartların ve alâmeti farıkalarını karşılıklı tanınması sayesinde semereli bir işbirliği sağlanabilir.

5. Üye memleketlerdeki standard enstitüleri deneme tesislerinin mahalli olarak mevcut olmadığı bazı maddeler için karşılıklı anlaşma çerçevesi dahilinde mevcut laboratuvar tesislerinden faydalanma hususunda anlaşmalar yapılabilir.

6. RCD Teknik İşbirliği Programı çerçevesi içinde standardizasyon alanında eğitim imkânları mübadele olunmalıdır.

7. Üç milli standard enstitüsünün faaliyetlerine mütedair bilgiler muntazaman karşılıklı olarak teati edilmelidir. Bilhassa alâmeti farika verilen mamullerin listelerinin mübadelesi lüzumu belirtilmiştir. RCD Sekreteryası bu bilgilerin teatisi ve dağıtımında aracılık vazifesi görmelidir.

8. Metrik sistemin bütün RCD üyeleri tarafından kabulü standardizasyon alanında bölgesel işbirliğinin yayılması için önemli bir adımdır. Üç enstitünün bu bakımdan bütün bilgi ve tecrübelerini birleştirmeleri teklif olunmuştur.

Seminer sonunda delegeler RCD Sekreteryasının yukarıdaki tavsiyeleri RCD Müşterek Amaçlı Teşebbüsler Komitesinin dikkatine sunmasını teklif etmişlerdir.

Baş Delegeler Dergimizi incelerken Sağdan sola : Shayegan (İran), İsfendiyar (Türkiye) ve Chowdhury (Pakistan)

RCD Standardizasyon Baş Delegeleri İran Enstitüsü kütüphanesinden çıkarken

İran Enstitüsü laboratuvarlarında Pakistan Baş Delegesi M. R. Chowdhury ilgililerden bilgi alırken

EKMEKÇİOĞLU

TUĞLA, KİREMİT ve ASMOLENLERİ

Tel: 495802

Salı Pazarı Han 7/1
Fındıklı - İstanbul

Tel: 448129

Standard — 45

TÜRKİYE PETROLLERİ

DEV TESİSLERİ
VE MODERN SATIŞ
İSTASYONLARI İLE
YURT HİZMETİNDE...

Basın A — 20508 (46)

Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük'de Denetleme Genel Esasları

(Başarafa 12. sayfada)

sırada ise kamyonun bilinmeyen bir yöne gitmesi ve hattâ içindeki malları bilinmeyen bir yere boşaltması mümkün olabilecektir. Hattâ, Çanakkale Boğazı'ndan geçip gitmekte olan bir gemi de, geceleyin ya da tatil gününde denetlenemiyecaktır. Böylece, yapılan bir ihbarın tahkiki ve tesbiti mümkün olamayacaktır. İkinci bir hal de, ihracatçıdır başvurmasına rağmen, uzun tatil dönemlerinde ve geceleyin denetlemenin mümkün olamamasıdır. Denetleme ile görevli olan kişi, bir müracaat ve acele hal karşısında bile istenilen denetlemeyi yapamayacak bir duruma düşmektedir. Ancak, 1705 sayılı Kanun'da da yer alan ve oradan Tüzük'e geçirilen bu hüküm bu kadar sert anlaşılmalıdır. Zaten bugüne kadar da böyle sert anlaşılardan uygulamalar gelmiştir. Eski Tüzük'de «iş saatleri için de veya bu yerlerin açık buldukları diğer zamanlarda» ibaresi vardı (m. 6). 1705 sayılı Kanun'da da (m. 3) «müesseselerin açık ve faaliyetinde buldukları zamanlar» ibaresini; bulunduğunu da belirtmek isteriz. Sanıyoruz ki, eski Tüzük, bu yönden, kanuna daha uygun bir hüküm taşımaktadır.

Tüzük'ün 8 inci maddesinde yer alan «denetlenmiş mallar gerekirse yeniden denetlenebilir» cümlesi, ihbar ve şüphe hallerinde tekrar denetleme olanağını vermektedir. Ihbar konusunda Tüzük'de açık bir hüküm yoktur. Bu yüzden bir özelliği olmadığı ve genel hükümlere göre işlem gereği anlaşılmaktadır. Ancak ihbar hallerinde bazı önemli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Sözgelisi, Çanakkale Boğazı'ndan geçip gitmekte olan gemideki mallar için ihbar halinde neler yapılacağı belli değildir. Belki C. Savcılığına başvurulup bazı tedbirlerin alınması için yardım istenebilir. Bunun dışında yapılacak bir özel işleme Tüzük'de yer verilmemiştir.

Denetlenen mallardan nümune alınabileceği hakkındaki 7 nci maddenin de kaynağı 1705 sayılı Kanunun 3 üncü maddesidir. Kanunun bu maddesinde, «icabettiği takdirde murakabeye tabi mevattan nizamnameleriyle tayıp edilecek usul ve miktarda nümune» alınabileceği hükmü yer almaktadır. Tüzük'te de «Bu nümuneler; miktarları ile alınma şekli ve usulleri, malların yapılarına ve özelliklerine göre, muayene ve deneylerinin gerektirdiği ölçüyü aşmamak üzere, standartlarında gösterilir» hükmü bulunmaktadır. Tüzük'de, bu cümleden sonra yer alan cümle sınırlayıcı bir cümledir: «Alınacak bu nümuneler dört takımı geçemez.» Bu şekilde sınırlayıcı bir hükmün yer

alması ile denetleyenlerin keyfi işlemler yapmaları örtenmiş olmaktadır. TSE tarafından yapılan standartların 5 inci maddelerinde, alınacak nümunelerin takım sayısı gösterilmektedir. Böylece, «malların yapılarına ve özelliklerine göre» bazen bir, bazen iki ve üç takım nümune alınacağı standartlarında belirtilmektedir:

Tüzük'de ve buna dayanılarak da standartlarda, nümune sayısından değil de «takım» indan sözedilmektedir. Bunun böyle olmasının, bu terimin kullanılmasının sebebi nedir? Bilindiği üzere, standartlar, yalnızca sayılabilen eşya için yapılmamaktadır. Uzunluğu ve ağırlığı olan eşya da standardın konusu olur elbette. Bu yüzden, bütün bu durumları kapsamak üzere «takım» terimi uygun bulunmuştur.

Genel esasların bir başka hükmü de denetlemenin nasıl yapılacağını göstermektedir. Buna göre, denetleme görevi :

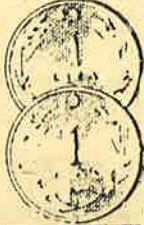
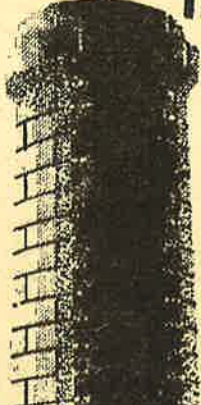
a) duysal inceleme yapmak (şarap ve peynir gibi yerip içilecek maddeleri tatmak, koklamak, kıvamına bakmak gibi; koku maddesini koklamak gibi);

b) tartma veya ölçme yoluyla muayene etmek (boyutları ölçmek, ağırlığı tartmak gibi)

c) fiziksel ve kimyasal deneyler yapmak veya yaptırmak (nümune alınıp laboratuvarlara göndermek gibi).

suretiyle yerine getirilecektir. (a) ve (b) de yer alan inceleme için denetçi kendisi yapacağı halde (c) de yer alan hususu laboratuvarca yapacak veya yaptıracaktır. Bazı hallerde, (a) ve (b) için de laboratuvara göndermek zorunlu olabilir.

MEMLEKETİMİZİN
İN BÜYÜK SANAYİ
TEŞEKKÜLÜ

SÜMERBANK

BANKACILIK HİZMETLERİLE
DE EMRİNİZDEDİR

SUMMARY OF CONTENTS

CHANGE OF WATCH AT TSE

P. 3

The Seventh General Assembly of the Turkish Standards Institution will be held on May 15 in Ankara. This event, which brings together the distinguished representatives of academic, private and public institutions, supplies a most effective support for the cause of standardization which constitutes one of the most important bases for the economic development of our country.

Statute No. 132 stipulates that members of TSE's General Assembly should be elected for a period of three years. By May of 1967 the members of the old General Assembly will have completed their term of duty and new members will be elected. For this reason, the new members to participate in the meeting in Ankara two weeks later will light the way for TSE's activities for three years and share in the successful achievements of the Institution at the end of their term of office. The members of the previous General Assembly share the honour of the new buildings and the well-deserved national and international prestige of TSE as well as more than five hundred new Turkish Standards.

The interest and appreciation displayed primarily by President Sunay, who recently honoured our Institution as well as Ministers and representatives of foreign countries, are concrete evidence of the successful achievements of the last General Assembly.

It is with deep sincerity that we feel it our duty to congratulate all our friends who have taken an active part in all the previous general assemblies of TSE.

Many more things are waiting to be done by the incoming General Assembly to take over the watch for the next three years. The old general assemblies succeeded in setting up, completing and developing the Institution. The future general assemblies will have to extend the scope of standardization on a country-wide scale. One of the main functions of the new general assembly will be to complete, and place into operation, TSE's laboratories, to increase the cooperation between the Institution and the private and public sectors, to attract more intellectuals around TSE and thus increase the efficiency and quality of standards made, in short to speed up the tempo of work of the Institution so as to reach the desired objectives sooner.

Of these, the most important to be stressed by the new General Assembly will be putting into operation in full TSE's laboratories. As the sources of income of the Institute are limited and have remained so for the last few years, TSE has been unable to complete and make use of its laboratories to the full extent. This situation handicaps the work of TSE and prevents it from reaching the planned level. It is a well-known fact that laboratories will be a great asset in the preparation of standards, in the use of the mark of conformity with standards, and also to enable the Institution to act as an arbitrator in government inspection. Nevertheless, it is regrettable that very little use can be made of TSE's laboratories at present.

If the new General Assembly succeeds in placing the laboratories into full operation, it will have achieved a great deal.

We extend our greetings to the new General Assembly and wish it success in its undertakings.

PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY VISITS TSE

P. 4-5

A visit to TSE by President Sunay took place on 25 April.

He was met by TSE President Faruk A. Sünter and members of the Board of Directors, the Secretary General and the Chief Counsellor of TSE were introduced to the President :

President Sunay held a briefing at TSE as was planned previously. Minister of State Seyfi Öztürk, the President's General Secretary, the Mayor of Ankara, and the Ankara Commander as well as the administrators of TSE participated in the briefing.

President Sunay received full information about national as well as international standardization activities. The catalogue of Turkish Standards, charts showing the progress of work in 1966-1967 and our magazine were studied by the President who showed his appreciation of our magazine by subscribing to it.

After the briefing, President Sunay visited the buildings and laboratories of TSE and signed the book of honour.

TSE GENERAL ASSEMBLY

p. 6

The 7th General Assembly of the Turkish Standards Institution will be held at TSE's Conference Room on 15th May 1967, at 10.00 o'clock.

This General Assembly will take over the duties of the previous General Assembly which has completed its three year period of office.

The 7th General Assembly will guide the activities of TSE for the next three years.

THE TECHNICAL COUNCIL

p. 6

The TSE Technical Council held several meetings in April, during the course of which 35 new Turkish standards were accepted, thus bringing the total number of adopted Turkish standards up to 519.

MINISTER OF COMMERCE AT TSE

p. 7

The new Minister of Commerce visited TSE on 20/4/1967.

Mr. Ahmet Türkel who, as a parliamentarian, took

a great deal of interest in standardization problems; was given information by TSE's President and Secretary General about various aspects of Standardization, visited the Chemistry, Electric, Construction and Engineering Services Preparatory Groups who were in session. He then studied TSE's archives which houses all the world standards and toured the laboratories.

The Minister promised to study with the staff of TSE the subject of cooperation to be provided by his ministry.

Before he left he declared that he was impressed with the success of the Institution and wished to extend his sincere congratulations to President Faruk A. Sünter and his staff for their efforts in the service of their country.

TOBACCO

p. 9

Standardization of four tobacco products has been a matter of study for the last fifty years but has not been achieved as yet.

Various draft standards have been prepared by the Ministry of Agriculture and the Ministry of Monopolies, but they have all been found inadequate.

Tobacco, one of Turkey's most important export products, has the foremost place in international trade.

ISO recently took up subject of the standardization of tobacco and Germany has advanced its nomination for the secretariat. The Turkish Standards Institution has signified its desire to actively participate in the work of any technical committee set up, and has been preparing itself for this task.

TSE, as a first step in this direction, has drafted a national standard for tobacco and has had it studied by experts. The draft was also studied by the unions of tobacco growers.

The draft will now be reviewed by a group composed of tobacco experts of the Ministries of Monopolies, Agriculture and Commerce, and administrators of the Tobacco Federation and then submitted to TSE's Technical Council.

The draft is expected to be finalized soon, as the sub-committees have already commenced work.

REGULATION PERTAINING TO IMPLEMENTATION OF TURKISH STANDARDS

p. 12

This article discusses the general principles of control of the implementation of Turkish Standards on the occasion of the modification of the Regulation Pertaining to Implementation of Turkish Standards. Controls are divided into four parts i. e. 1. General Principles, 2. Controls in internal markets, 3. Controls in exports and 4. Controls in imports.

ROSE OIL

p. 11

Rose oil, an export product of our country, used to be claimed for its high quality in world markets.

Our rose gardens became battlefields during the Independence War. This and delay in the improvement of production methods for rose oil has caused it to lose its fame.

The Turkish Standards Institution decided to include rose oil in its program to have it gain its rightful place in foreign markets.

In May representatives of the rose oil region of Turkey were invited to TSE where a series of meetings were held and cooperation necessary for the standard to be made was established among the producers, exporters and TSE laboratories.

AIDS's DIPLOMA CEREMONIES

p. 13

The AID Mission in Turkey held ceremonies at TSE on 14 April where the fellowship holders from the Ministries of Agriculture, Labour, Finance, Internal Affairs, National Education, Power and Natural Resources received their certificates.

WORLD TOURISM YEAR

p. 13

Ceremonies to celebrate the opening of World Tourism Year in Turkey were held at TSE's Auditorium on 1 April. The Minister of Tourism and Information, Prime Minister Süleyman Demirel and a representative of the private sector addressed the gathering.

The guests later visited the exhibition on touristic publications and souvenirs arranged in the lobby of the TSE Auditorium.

EXPORT REGIME MEETING

p. 13

The Ministry of Commerce invited the ministries and government institutions concerned as well as the Union of Chambers of Commerce and Industry and Commodity Exchanges, the Exporters, Union, IGEME (the Export Promotion Research Center) and TSE (The Turkish Standards Institution) to review and adjust, according to past experiences and present conditions, the export regime of Turkey.

The opening speech was given by the Minister of Commerce Ahmet Türkel, who recommended that the regime should answer the present market conditions, should be clear and consistent, should eliminate the difficulties of formalities and that the authorities concerned should establish full coordination in implementation.

The meeting continued for three days.

During the discussions the difficulties encountered regarding customs formalities, transportation and procurement of packing materials were pointed out and the importance of honest and regular exports as well as standardization were stressed.

STANDARD FOR GUM-LAC

p. 14-15

In this article information is given on the new Turkish Standard on Gum-lac.

After stating the definition, places of use and world production figures technical information is given about the sections of the standard.

STANDARD FOR WHITE WOOL FELTS

P. 16-17

The new Turkish Standard on White Wool Felts is introduced to the readers in this article.

White wool felts constitute important parts of machinery. For this reason the new standard is expected to be of great use for our industry.

COVENIN

p. 19

This article gives information about the Venezuela member body of ISO.

RCD SEMINER IN IRAN

p. 20-21

A seminar was arranged in Teheran from 10 - 12 April 1967 on standardization with the participation of the three RCD countries (Iran, Pakistan and Turkey). The opening speech was given by Mr. Reza Shayegan, General Director of the Iranian Standards and Industrial Research Institution, in which he pointed out the importance of cooperation regarding standardization and which would facilitate regional trade. The Pakistani delegate Dr. M. R. Chowdhury, and the Turkish delegate, Mr. Velid İsfendiyar, Secretary General of the Turkish Standards Institution, both expressed the wish for cooperation on a larger scale in the field of standardization and requested that ways should be found for mutual recognition of the national standards in force at present and preparation of common standards should be commenced at the same time.

Discussions during the seminar centered on the following points :

1. An RCD policy should be laid down for standardizing the commodities of mutual interest for all three countries.

2. The trade mark of national standards institutions should be mutually recognized.

3. Organizational problems which prevent a closer coordination among the standard institutes of the three countries should be eliminated.

4. Importance should be attached to the training of standardization personnel.

5. Common problems encountered in the application of units of measurement and weight should be dealt with.

At the end of the seminar, the following ideas and recommendations emerged :

1. Creation of common standards will facilitate and largely promote the relations of trade among the RCD countries.

2. It is desirable that implementation of similar methods regarding standardization should be the subject of study.

3. While stressing the necessity of continuous promotion of the cooperation in the field of standardization, the countries concerned agreed that, as a beginning, a few subjects should be selected on which cooperation will be concentrated.

4. Mutual recognition of national standards in force in member countries as well as trade marks of standardization institutions may result in fruitful cooperation.

5. Agreements may be made mutually to make use of each other's laboratories and testing facilities, in the case of commodities which are foreign for the standards institutes in member countries.

6. Training facilities in the field of standardization may be exchanged under the RCD Technical Assistance Programme.

7. Information about the activities of the standards institutes of member countries should be regularly exchanged. One of the materials of importance for exchange is the list of commodities which carry the Standards Institutes trade marks. The RCD Secretariat should assist in the exchange of such information.

8. Adoption of the metric system in the RCD countries has been an important step towards facilitating regional cooperation in the field of standardization. It is therefore necessary for all three institutes to collect the data and experience available.

It was agreed at the Seminar that the above recommendations be brought to the attention of the RCD Committee on Joint Purpose Enterprises.

ADAPTATION AND TRANSLATION BY TSE OF ISO BROCHURE

p. 27-32

The ISO Brochure entitled «Standardization for the Developing Countries» and which was prepared at the request of the Development Committee, has been adapted and translated into Turkish by the TSE for distribution to interested circles in this country.

Sayın STANDARD Okuyucuları,

MİLLETLERARASI STANDARDİZASYON TEŞKİLÂTI (ISO) TARAFINDAN BASTIRILAN ÜYE ÜLKELERE DAĞITILMIŞ BULUNAN BİR YAYINDAN YARARLANARAK HAZIRLADIĞIMIZ BROŞÜRÜ, SON SAYFALARIMIZDA SUNUYORUZ. STANDARDLAŞTIRMA'NIN ANLAMI, FAYDALARI ve ÇAĞIMIZDAKİ UYGULANIŞ ŞEKLİ HAKKINDA ÖZLÜ BİLGİLERİ BULACAĞINIZ BU BROŞÜRÜMÜZÜ OKUYABİLMEK İÇİN SAYFALARI MAKASLA KESİNİZ VE KATLAYINIZ.

Standarlardan ne Anlıyoruz ?

Standartlar her çeşit mamül, hizmet ve imalat usullerini ilgilendirirler ve bunlar üzerinde üreticileri geliştirecek yönde millî bir görüş birliğini ifade ederler.

Standartlar iki ana grupta incelenebilir :

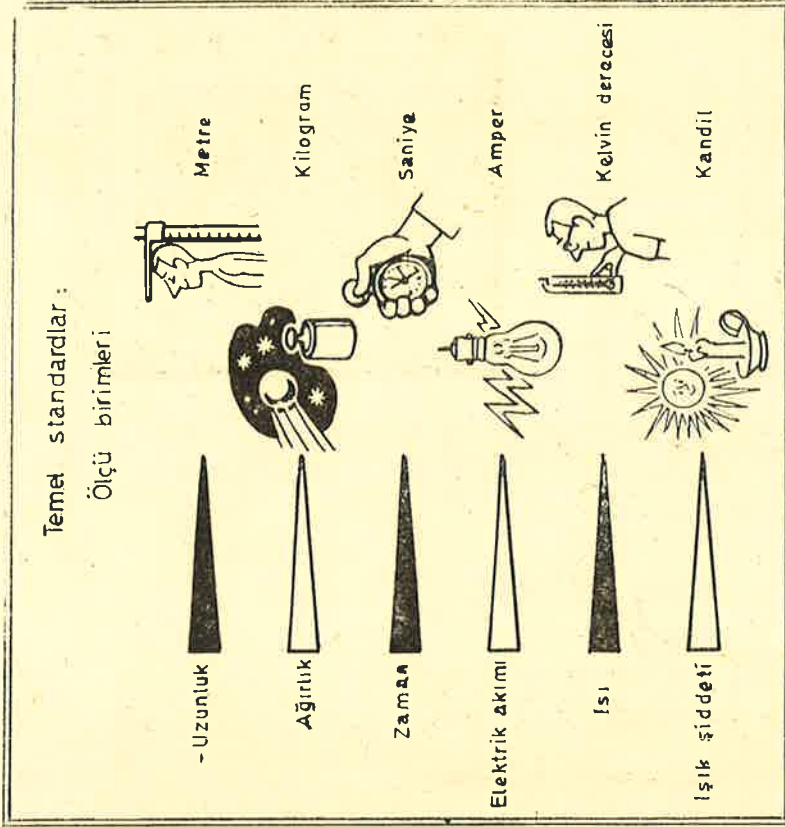
TEMEL STANDARTLAR :

Terminoloji, birimler, semboller, ölçme metodları, standard sayılar, dokümantasyon, sınıflama ve kodlama.

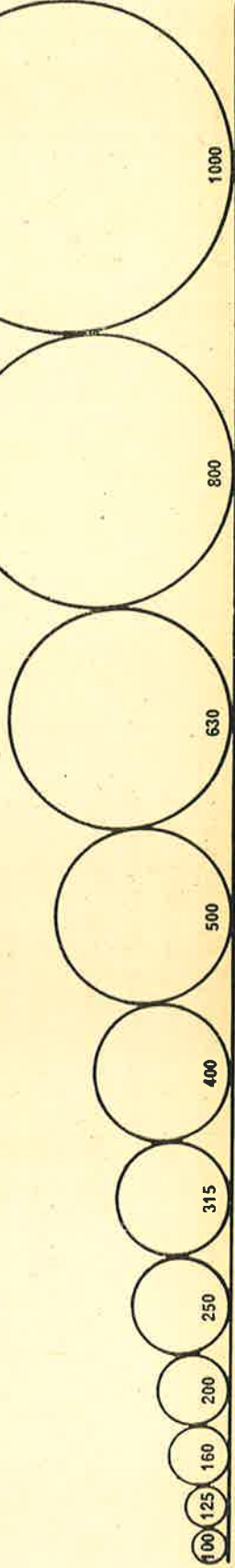
UYGULAMA STANDARTLARI :

Boyutlar, mamül kalitesi ve «isteğe uygunluk», fiziksel, kimyasal ve mekanik test metodları, nümune alma ve kalite kontrolü metodları, kabul testleri, emniyet standartları, inşaat malzemesi, teçhizat ve bakımı için kodlar.

Bütün bu standartlar, plân-proje yapanlar, imalatçılar, alıcılar ve araştırmacıların işlerini kolaylaştıran temel gereçlerdir. Organizasyon ve metod çalışmalarında, sevk ve idarede, dokümantasyonda, öğretimde ve hükümetlerin kanun ve tüzük hazırlama çalışmalarında standartlar birinci derecede önemli yer alır.

Standarlardan Vazgeçilemez

TEMEL STANDARTLAR : STANDARD SAYILAR

TSE'de ISO üyesidir

TSE 1954 yılında kurulmuş, 18.11.1960 tarihli ve 132 sayılı Kanunla bugünkü kimliği kazanmıştır.

TSE 1955 yılında ISO üyesi olmuş ve 1961-1964 yıllarında ISO Konseyi üyeliğini yapmıştır. TSE, ülkemizdeki Türk Standardlarını hazırlayan bir kamu kuruluşudur. Görevleri 132 sayılı Kanunun ikinci maddesinde sayılmıştır.

TSE, ISO yanında IEC, OECD ve ECE çalışmalarına katıldığı gibi RCD içinde yapılan standard çalışmalarında faal rol oynamaktadır.

TSE bilimsel verilerin ışığında çalışmaktadır. Bugüne kadar yaptığı Türk Standardlarının sayısı 519 u bulmuştur.

TSE, ISO ve IEC üyesi olduğundan bu kurumların rekommantasyonları ile bunlara üye bulunan öteki ulusal standard teşekküllerinin standartlarını bulunduran ve isteyenlere satabilme hakkına sahip olan bir temsilcidir.

Standardlaştırma, Türk Standardları ve standartlara uygunluk markası konularında her türlü bilgi aşağıdaki adresten alınabileceği gibi rekommantasyonlarla yabancı standartlar da bu adrese yazılarak getirilebilir.

Türk Standardları Enstitüsü
Necatibey Caddesi
ANKARA

Standardın ne olduğu, standardın faydaları, standard anlamı, ulusal bir standard kurumunun görevleri üzerinde birçok kez durulmuştur. ISO'nun gelişme komitesi (DEVCO) tarafından bu konuda resimli ve anlaşılır bir dille yazılmış bir broşür yayınlanmıştır. DEVCO'nun 1961-1965 yıllarında ilk başkanlığını yapmış bulunan Jean Birle'nin anısına adanan bu broşürü yayınlamağı faydalı bulduk.

İnceleyenler birçok soruların cevaplarını broşürde bulacaklardır.

TSE, broşürü Türk okuyucularına sunmaktan kıvanç duyar.

